

Krúdy Gyula és a Szepesség.

írta Lám Frigyes dr.

(Befejezés.)

A Szepesség Krúdy Gyula lelkében a romantika országa, egy mesebeli Boldogháza, ahol minden csuda lehetséges, ahol az illúzió kék virága mindig nyit. Krúdy Gyula szepesi elbeszélései közül legjobban a bolondos „Hartwig“-ot szeretem. Késmárknak volt hajdanában egy igen jóra való házi kísértete, akit Hartwignak hívtak. Piros mentében, sárga csizmában és tollas kucsmában sétálgatott minden éjjel a kakas kukorékolásáig, de nem félt tőle senkisé, mert jóidulatu kísértet volt Thököly Imre fejedelem egyik ittfelejtett kurucvitézének a lelke. Egyszer betegség, még pedig pestis, pusztított Késmárkon; behalt a város fele. A tanács a gyász jeléül elrendelte, járjon ezentul mindenki fekete ruhában. A város bölcsei kimondták, hogy a Hartwig hazajáró lelke is viseljen gyászt. Mivel a csökönnyös kísértet nem engedelmeskedett, meg akarták fogni és becsukni. Persze, hogy csak a levegőt markolták meg a darabontok, mert hisz a kísértet piros mentéje is csak olyan ködszerű semmi volt, mint minden szellemnek vagy látomásnak a lényege és tartozéka. A kísértet azonban erre igen megharagudott a városra. Ártalmatlan lélek volt eddig, most csínytevő lett. Éjjelenként üvöltött és zenonát csinált, csapkodta az ajtókat, beverte az ablakokat. A tanács erre tanácsosnak látta a szellemet kiengesztelni. Kiadta a pótrendeletet, hogy a ruhaparagrafus nem vonatkozik a kísértetre. Járat az olyan ruhában, aminőben akar. E nap-

tól fogva békesség volt Késmárkon. Hartwig talán még most is sétál piros mentében, sárga csizmában, tollas kucsmában...

Krúdy határtalan rokonszenvvel vonzódik mindenhez, ami valamiképpen szepesi eredetű, legyen az ember, rizikegomba, virsli vagy gyopár, — és ezért olvasom olyan szívesen az ő utvesztőn kusza gondolatmeneteléseit, mert mindenütt hazái hang üti meg a fülemet, honi szag az orromat, tátraalatti szín a szememet.

Teljes szívvel viszonzom fatornyas hazam iránt érzett szeretetét. Engedelmesen követem összegabalyodó gondolatmenetének, kacskaringós kanyarulatainak bámulatos szeszélyét. Mert olyan az, mint a Hernádfolyó kedves csavargása, amely hozzám utitársul szegődik, ha Kassa felől Késmárkra utazom.

Hernád barátom tüneményszerű gyors fordulatokban mindig más más képpel kedveskedik nekem. Mutat mohos sziklatábor sötét fenyveskoszorúval, nyájas dobokon halvány nyírfamenyasszonyok gyűlését, smaragdszínű hegyi réteket, amelyeken bárányok csilingelnek és vidám Janók tilinkóznak, — hegytetőkön morfondírozó várromokat, ormótlanul dobogó özvízvelőtli fahidak alatt züggő főknia garákat, faharanglábás kis templomocskákat, füstölgő gyárakat, majd büszke városokat égbenyuló gót tornyokkal, renaissancestilusu kastélyokat, — és a háttérben a Magas Tatra egetverő csúcsát, cipyszer szívemnek legszentebb oltárát!

A Hernádvölgy kaleidoszkópszerű változatosságához hasonlít Krúdy Gyula írása. Ha olvasom, mindig hazamegyek és sokszor otthon is vagyok.